Branink
OPENBARE
DALTONBASISSCHOOL

Protocol

Incidenten, schorsing en verwijdering

Versie november 2026

Inhoud

1 Inleiding 3

1.1 Randvoorwaarden 3

1.2 Incidenten 3

1.3 Privacywetgeving bij informatie-uitwisseling 4

2 Doel protocol 5

3 Stappenplan 5

3.1 Incidentrapportage 6

3.2 Adempauze 6

3.3 Time-out 6

3.4 Schorsing 7

3.5 Verwijdering 9

4 Aandachtspunten en tips voor begeleiding van direct betrokkenen 10

5 Adviezen ter voorkoming van schorsing of verwijdering van een leerling 11

6 Bijlagen 12

6.1 Bijlage 1 Notitie incident in Parnassys 12

6.2 Bijlage 2: Overzicht incidenten schooljaar 13

6.3 Bijlage 3: Stappenplan positieve beïnvloeding gedrag 14

6.4 Protocollen diverse gedragingen 15

6.4.1 Fysieke agressie 15

6.4.2 Verbale agressie 17

6.4.3 Vernieling 19

6.4.4 Diefstal 21

6.4.5 Seksuele intimidatie 23

6.4.6 Ongewenst bezoek in en rond de school 25

1 Inleiding

Scholen zijn een ontmoetingsplaats van en voor vele mensen. Scholen willen een veilige omgeving zijn waar leerlingen en docenten zich op hun gemak voelen en waar goed en prettig gewerkt en geleerd kan worden. Soms heeft een school te maken met grensoverschrijdend gedrag. Om in dergelijke situaties planmatig, verstandig, eenduidig en consequent te kunnen handelen zijn duidelijke richtlijnen noodzakelijk.

Op ODB de Branink willen we als gemeenschap van leerlingen, leerkrachten en ouders op een goede manier samenleven. We gaan ervan uit dat alle kinderen en volwassenen zich prettig willen voelen op school en eraan willen meewerken dat ook anderen zich prettig voelen op ODB de Branink. We accepteren dat bij samenleven ook hoort dat er conflicten en ruzies ontstaan. Als school zijn we een oefentuin en zo leren kinderen ook te komen tot oplossingen, compromissen sluiten, vergeven, etc. Wij accepteren het niet als iemand zich hierdoor onveilig voelt.
Als school willen we graag verantwoording afleggen over wat er op onze school gebeurt. Een goede registratie van incidenten en de procedure rondom schorsing en verwijdering van leerlingen is hier onderdeel van. ODB de Branink valt onder Stichting Poolster. De stichting heeft een protocol opgesteld over schorsing en verwijdering. Echter soms is niet voor iedere duidelijk wat er nu precies verstaan wordt onder bepaalde aspecten. Dit aanvullende protocol van onze school voorziet hierin.
Dit protocol treedt in werking als er sprake is van ernstig gedrag door een leerling (en of ouders/verzorgers), waarbij psychisch en of lichamelijk letsel aan derden is toegebracht. Naast aandacht en eventueel een maatregel voor de leerling die dit ernstige gedrag heeft getoond, is aandacht ook belangrijk voor een eventueel slachtoffer. Daarnaast is communicatie richting de ouders/verzorgers van het slachtoffer van belang. Om deze reden bevat dit protocol een aantal aandachtspunten en adviezen voor begeleiding van direct betrokkenen, waaronder het slachtoffer. Onze voorkeur heeft het voorkomen van incidenten. Daarom wordt dit protocol afgesloten met een aantal adviezen waardoor mogelijk een aantal incidenten voorkomen kunnen worden. We volgens sinds schooljaar 2022-2023 het KiVa-programma. Dit programma werkt preventief en heeft als doelstelling om samen te zorgen voor een fijne school. We verwijzen naar ons schoolsite voor aanvullende informatie en naar ons veiligheidsprotocol: Veiligheidsprotocolkiva_versie_2026-2027.docx

1.1 Randvoorwaarden

Een goede incidentenregistratie moet volgens de minister van onderwijs aan een aantal randvoorwaarden voldoen.

- Voor de organisatie van de school is het van belang dat de directie van de school eindverantwoordelijk is voor het registeren van incidenten.
- De incidentenregistratie moet onderdeel zijn van de kwaliteitszorg van de school.
- Het registreren van incidenten moet bekend zijn binnen de school. De registratiegegevens zullen uitsluitend op schoolniveau worden gebruikt om het veiligheidsbeleid aan te scherpen.

1.2 Incidenten

Als incident is gedefinieerd:

“Elke gebeurtenis in of om de school welke de veiligheid of het veiligheidsgevoel van leerlingen, medewerkers of bezoekers van de school doet of dreigt te verminderen. Ongevallen worden hier niet bedoeld.”

De volgende situaties beoordelen wij als ernstig en zeer ernstig.

Ernstig:
- Verbale agressie (uitschelden, vloeken, dreigen) richting ander kind;
- Herhaaldelijk pesten, ruzies;
- Een kind loopt weg van school (het terrein af);
- Opzettelijke schade veroorzaken (vuurtje steken, vernieling, diefstal);
- Moedwillig vernielen van materialen;
- Meedoen aan een vechtpartij;
- Een kind spuugt bewust in het gezicht van een ander kind.

Zeer ernstig:
- Een kind spuugt bewust een volwassene in het gezicht;
- Verbale agressie (uitschelden, vloeken, dreigen) richting volwassene;
- Het gooien van materialen richting een ander persoon;
- Lichamelijk letsel ontstaan door agressie;
- Fysiek geweld/bedreiging ten opzichte van volwassenen;
- Een kind gedraagt zich zodanig agressief dat het gevoel van veiligheid van andere kinderen in gevaar komt;
- Druggebruik of bezit van drugs;
- Overige (zeer) ernstige situaties zoals wapenbezit, seksueel overschrijdend gedrag en bedreigingen.

Bij de zeer ernstige situaties is er sprake van geweld. Daar er geen algemeen aanvaarde omschrijving voor geweld is, kiezen we er binnen dit protocol voor een ruime definitie van geweld te gebruiken, waarin het standpunt van het slachtoffer het uitgangspunt vormt.

“Geweld is elke handeling of dreiging die het zelfbeschikkingsrecht en de lichamelijke en/of psychische integriteit van anderen aantast. Het geweld kan actief (iemand iets aandoen) of passief (iemand de noodzakelijke aandacht, zorg, enzovoort ontzeggen) zijn.”

Voor deze ernstige en zeer ernstige situaties wordt er een incidentmeldingsformulier ingevuld als notitie in Parnassys (zie bijlage 1). Bij elke andere situatie waarbij de medewerker dit belangrijk acht kan eveneens een incidentmeldingsformulier ingevuld worden. Denk aan pestgevallen, ruzies ed. (zie definitie incident).

Omdat het effect op de ontvanger het uitgangspunt is van de gehanteerde definitie van een ‘incident’ kan er dus ook gerapporteerd moeten worden over incidenten waar de pleger, op basis van zijn leeftijd, verstandelijke vermogens en/of bijkomende stoornissen niet ter verantwoording is te roepen voor hetgeen heeft plaatsgevonden. Registratie is dan toch van belang om het schoolbeleid mogelijk op aan te passen (bijvoorbeeld door het ondersteuningsprofiel van de school bij te stellen).

1.3 Privacywetgeving bij informatie-uitwisseling

Op het moment dat er na een incident gehandeld moet worden kan de school hier andere instanties of organisaties bij betrekken. Op dat moment zal er informatie-uitwisseling plaatsvinden over de betrokkenen en/of verdachte van het strafbare feit. Hierbij moet rekening gehouden worden met de volgende twee wetten:

1. Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)

De AVG bepaalt wat je wel en niet mag doen met persoonsgegevens én hoe je deze gegevens moet beschermen. De AVG geldt niet alleen voor de overheid, maar voor alle organisaties die persoonsgegevens verwerken.
De doeleinden van de gegevensuitwisseling moeten uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd zijn. Het doel waarvoor de informatie wordt gedeeld, moet verenigbaar zijn met het doel waarvoor de gegevens oorspronkelijk zijn verzameld. De betrokkenen kunnen altijd bezwaar maken, om inzage vragen en in sommige gevallen om correctie verzoeken m.b.t. de uitwisseling van hun gegevens.

2. Wet Politiegegevens
De politie heeft sinds januari 2008 te maken met de Wet Politiegegevens. De wet beschrijft dat de politie zowel na incidenten als in structurele samenwerkingsverbanden informatie uit mag wisselen met andere instanties. Er moeten drie doeleinden aan ten grondslag liggen; het voorkomen en opsporen van strafbare feiten, het handhaven van de openbare orde, het verlenen van hulp aan hen die deze behoeven en het uitoefenen van toezicht op het naleven van regelgeving. Deze uitwisseling kan alleen plaatsvinden als er sprake is van een zwaarwegend algemeen belang wat het noodzakelijk maakt dat het samenwerkingsverband betrokken is. De uitwisseling van informatie over leerlingen met de school past dus binnen deze kaders. Het doel van de uitwisseling moet wel worden vastgesteld, evenals het soort gegevens dat wordt verstrekt, onder welke voorwaarden en aan welke instanties.
Ook al wordt er voldaan aan de wettelijke voorschriften voor het uitwisselen van gegevens van bijvoorbeeld leerlingen, toch moet er uitermate zorgvuldig om worden gegaan met deze gegevens. Een leerling dossier wordt bijvoorbeeld als erg gevoelig ervaren. Politie en school dienen hier goede afspraken over te maken in het afsprakenformulier, om misverstanden te voorkomen.

2 Doel protocol

Het doel van dit protocol is om duidelijkheid te bieden hoe er gehandeld wordt als er sprake is van een incident of meerdere incidenten. Door het melden van incidenten van leerlingen wordt een dossier opgebouwd. Wanneer er maatregelen moeten worden genomen is de gedragsgeschiedenis van de leerling duidelijk. Zodoende kan de keuze van de maatregel verantwoord worden.

3 Stappenplan

Bij ieder incident worden er eerst gesprekken gevoerd met het slachtoffer of de benadeelde en met de vermeende dader. De situatie wordt ingeschat aan de hand van de volgende vragen:

- Wat is er gebeurd; wie is erbij betrokken; wanneer is het gebeurd?
- Is dit gedrag of vergelijkend ander gedrag bij deze jongere vaker voorgekomen?
- Wat is de ernst van het grensoverschrijdend gedrag?

Het stappenplan positieve beïnvloeding gedrag is een leidraad voor het gesprek met leerlingen die grensoverschrijdend gedrag vertonen (zie bijlage 3).

Als een incident zich voordoet dat meldenswaardig is (zie paragraaf 1.2), wordt een incidentrapportage (zie paragraaf 3.1) gemaakt. Indien nodig volgt een maatregel. De maatregelen hebben een oplopende graad wat betreft impact. De opgelegde maatregel is afhankelijk van de ernst en frequentie van het incident of de incidenten. De maatregelen zijn:

- Adempauze (zie paragraaf 3.2)
- Time-out (zie paragraaf 3.3)
- Schorsing (zie paragraaf 3.4)
- Verwijdering (zie paragraaf 3.5)

3.1 Incidentrapportage

Na elk incident wordt een incidentrapportage opgesteld. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- In geval van een incident wordt het gedrag gemeld d.m.v. een notitie in ParnasSys (zie bijlage 1).
- In deze notitie staat een korte omschrijving van het gedrag/incident, wie er betrokken zijn, datum en tijdstip en ook hoe ernaar gehandeld is.
- De notitie over het incident wordt opgeslagen in het dossier van alle betrokkenen in ParnasSys.
- De ouder(s)/verzorger(s) worden op de hoogte gebracht van het incident óf krijgen in het geval van een zeer ernstig incident de incidentenrapportage en tekenen voor gezien.
- Jaarlijks bespreken de RI&E-medewerker en directeur de voorgevallen incidenten, worden de cijfers geanalyseerd en trends gesignaleerd. Dit is van belang omdat op die manier het beleid, maatregelen en voorzieningen aangescherpt kunnen worden, zodat registratie geen doel op zich is maar een instrument om het veiligheidsbeleid te ontwikkelen en te verbeteren. De intern begeleider houdt een overzicht bij van de incidenten die in het schooljaar hebben plaats gevonden (uitdraai ParnasSys). Zie hiervoor bijlage 2.

3.2 Adempauze

In geval van grensoverschrijdend gedrag en/of een incident gelden de volgende voorwaarden:

- Indien een incident niet meer is op te lossen door de desbetreffende leerkracht, maar wel na een “rustperiode” tot een oplossing kan komen, wordt de leerling geïsoleerd van de groep. Dit heet op ODB de Branink een adempauze. Zie voor een volledige uitleg Protocol Regels en Routines.docx
- De kleuter krijgt een ander plekje in het lokaal. Hier kan hij/zij even bijkomen en nadenken.
- Een leerling uit groep 3 t/m 5 gaat aan de instructietafel zitten of achter in de klas of op een andere plek die met de groep is afgesproken. De leerling kan hier bijkomen en nadenken.
- Een leerling uit groep 6 t/m 8 gaat naar een werkplek in een ander lokaal bij een collega (gekoppelde groepen zijn: groep 6 en groep 7a, groep 7b en groep 8). Op deze plek werkt de leerling stil aan het taakwerk en wordt niet aangesproken. Na 20 minuten keert de leerling stil terug naar het lokaal en gaat zonder te storen aan het werk.
- Van het gebeurde wordt indien nodig een incidentenrapportage gemaakt (zie paragraaf 3.1).
- De ouder(s)/verzorger(s) worden op de hoogte gebracht van een adempauze en/of incident.

3.3 Time-out

Wanneer de leerling door zijn/haar storend of agressief gedrag de gang van zaken in de school dermate verstoort dat anderen (medewerkers en/ of medeleerlingen) daar in ernstige mate hinder van ondervinden kan dit leiden tot een time-out met onmiddellijke ingang. Een time-out is een mondelinge overeenkomst tussen ouders en school over een tijdelijke verwijdering van de leerling. De aard van het incident brengt met zich mee dat, in het belang van de leerling of school, de leerling niet aanwezig is op school. Het is een ordemaatregel die gebruikt kan worden om de gemoederen even te laten rusten en/of te onderzoeken hoe nu verder gehandeld moet worden. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:

- Het verzoek om een time-out wordt gedaan door de leerkracht van de betreffende leerling bij directie.
- In geval van een time-out wordt de leerling voor de rest van de dag de toegang tot de school ontzegd.
- Tijdens de time-outperiode blijft de inspanningsverplichting tot onderwijs jegens de leerling in stand. Doorgaans betekent dit dat er 'huiswerk' wordt meegegeven.
- Tenzij redelijke gronden zich daartegen verzetten worden de ouder(s)/verzorger(s) onmiddellijk van het incident en de time-out op de hoogte gebracht[1].
- De time-out maatregel geldt voor één dag. Daarna kan de leerling worden geschorst voor maximaal één week (zie paragraaf 3.4). In beide gevallen dient de school vooraf of – indien dat niet mogelijk is – zo spoedig mogelijk na het effectueren van de maatregel contact opnemen met de ouder(s)/verzorger(s).
- De ouder(s)/verzorger(s) worden op school uitgenodigd voor een persoonlijk gesprek over de handelingswijze ten opzichte van de leerling. Hierbij is de groepsleerkracht/mentor, intern begeleider en/of de directeur van de school aanwezig.
- Van het incident en het gesprek met de ouder(s)/verzorger(s) wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouder(s)/verzorger(s) voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen[2].
- De time-out maatregel kan alleen worden toegepast na goedkeuring door de directie van de school.
- De time-out maatregel wordt na toepassing schriftelijk gemeld aan het bevoegd gezag.

Het doel van een time-out is:

- Een duidelijk signaal naar de leerling met betrekking tot zijn gedrag;
- Een duidelijk signaal naar de ouder(s)/ verzorger(s) met betrekking tot het gedrag van hun kind op school;
- Een bezinningsperiode met betrekking tot het gedrag;
- Een bezinningsperiode met betrekking tot de te ondernemen vervolgstappen;
- De veiligheid van leerlingen en volwassenen te garanderen.

3.4 Schorsing

Schorsing van een leerling houdt een tijdelijke verwijdering in. Een leerling wordt voor een bepaalde periode de toegang tot de school ontzegd. Tot een schorsing kan worden overgegaan als de leerling door zijn/haar storend of agressief gedrag de gang van zaken in de school dermate verstoort dat anderen (medewerkers en/ of medeleerlingen) daar in ernstige mate hinder van ondervinden. Een schorsing kan ook plaatsvinden als de aanwezigheid van de leerling door anderen als lichamelijk of psychisch bedreigend ervaren wordt of als een daad van een leerling als dermate ernstig wordt ervaren dat schorsing gerechtvaardigd wordt geacht. Ook bedreigend of agressief gedrag van de (ouder(s)/ verzorger(s) van de leerling, waarbij herhaling niet is uitgesloten en waardoor gegronde vrees is ontstaan voor de veiligheid van de leerlingen en/ of medewerkers of voor een ongestoorde voortgang van het onderwijs, kan een reden tot schorsing zijn. Een schorsing wordt gebruikt als

[1] *Als veiligheid voorop staat, en dat zal regelmatig het geval zijn, moet de time-out niet afhankelijk gesteld worden van het contact met ouder(s)/verzorger(s). De vraag blijft dan staan, wat er moet gebeuren als de ouder(s)/verzorger(s) niet te bereiken zijn. De leerling wordt verwijderd uit de klas en elders in school opgevangen.*

[2] *De time-out is geen officieel instrument, maar kan niettemin bruikbaar zijn bij onveilige situaties of bij het herstellen van de rust binnen de school: het is principieel geen strafmaatregel maar een ordemaatregel in het belang van de school; daarom dan geen aantekening van de time-out maar van het incident in het dossier van de leerling.*

ordemaatregel (en als strafmaatregel voor de betrokken leerling). Hierbij gelden de volgende voorwaarden (artikel 40c WPO):

- Schorsing is altijd een besluit dat genomen wordt door de directie, na overleg met teamleden. Het bevoegd gezag van de school wordt voorafgaand aan de schorsing in kennis gesteld van deze maatregel en om goedkeuring gevraagd.
- Gedurende de schorsing wordt de leerling de toegang tot de school ontzegd. Voor zover mogelijk worden er maatregelen getroffen waardoor de voortgang van het leerproces van de leerling gewaarborgd kan worden[3]. Doorgaans betekent dit dat er 'huiswerk' wordt meegegeven.
- De schorsing houdt een tijdelijke verwijdering in. Een leerling wordt voor een bepaalde periode de toegang tot de school ontzegt. Deze periode bedraagt maximaal een week en kan niet verlengd worden[4]. In ernstige gevallen kan een verwijderingsprocedure worden gestart (zie paragraaf 3.5).
- Het bevoegd gezag stelt de ouders van de betreffende leerling schriftelijk in kennis van de schorsing en vermeldt daarbij de reden.
- Het bevoegd gezag stelt de Inspectie van het Onderwijs schriftelijk in kennis van een schorsing voor een periode van langer dan een dag en vermeldt daarbij de reden.
- De betrokken ouders/verzorgers worden door de directie uitgenodigd voor een gesprek betreffende de maatregel. Hierbij dienen nadrukkelijk oplossingsmogelijkheden te worden verkend, waarbij de mogelijkheden en de onmogelijkheden van de opvang van de leerling op de school aan de orde komen.
- Van de schorsing en het gesprek met de ouders wordt een verslag gemaakt. Dit verslag wordt door de ouders/verzorgers voor gezien getekend en in het leerlingendossier opgeslagen.
- Het verslag wordt ter kennisgeving verstuurd aan:
    - Het bevoegd gezag
    - De ambtenaar leerplichtzaken
- Ouders kunnen beroep aantekenen bij het bevoegd gezag van de school. Het bevoegd gezag beslist uiterlijk binnen 14 dagen op het beroep.
- Het definitieve schorsingsbesluit wordt schriftelijk aan de ouders medegedeeld. Hierbij wordt de schorsing gemotiveerd en wordt melding gedaan van de bezwaarprocedure. Ouder(s)/verzorger(s) kunnen (volgens de Wet Algemene Bestuursrecht) beroep aantekenen bij het bestuur, schriftelijke gemotiveerd binnen zes weken na datum van het besluit.
- Regels indienen bezwaar:
    - Ouders moeten bezwaar maken binnen zes weken nadat het besluit schriftelijk bekend is gemaakt.
    - Ouders moeten het bezwaar schriftelijk indienen bij het bevoegd gezag van de school.
    - Het bevoegd gezag geeft ouders de kans om uw bezwaar mondeling toe te lichten. Het bevoegd gezag moet binnen vier weken gerekend vanaf de dag na die waarop de termijn voor het indienen van het bezwaarschrift is verstreken een beslissing nemen.
    - Ouders hebben recht op inzage van het dossier van hun kind.

---

[3] Schorsing mag niet betekenen dat het doen van bijv. toetsen wordt belemmerd. Dit vraagt passende maatregelen, bijv. het wel tot de school toelaten voor het doen van deze toets. Tijdens de time-out of schorsing blijft de inspanningsverplichting tot onderwijs richting de leerling in stand. Doorgaans betekent dit dat er 'huiswerk' wordt meegegeven. Ook is het beschikbaar stellen van een alternatief lesprogramma een mogelijkheid.

[4] Wezenlijk is dat de schorsing aan een maximumtermijn gebonden is; het mag geen verkapte verwijdering worden; de termijn is zo gekozen dat in het ernstigste geval de school voldoende tijd ter beschikking heeft om een eventuele verwijderingsbeslissing op zorgvuldige wijze voor te bereiden.

- Tijdens de bezwaarprocedure kan de school de leerling weigeren. Als ouders erop staan dat de school de leerling wel toelaat: (a) Kunnen ouders om een ‘voorlopige voorziening’ vragen bij de bestuursrechter (openbare school). (b) Als de school vasthoudt aan de verwijdering van de leerling, kunnen ouders de zaak voorleggen aan de bestuursrechter.

Het doel van een schorsing (of time-out) is:

- Een duidelijk signaal naar de leerling met betrekking tot zijn gedrag;
- Een duidelijk signaal naar de ouder(s)/ verzorger(s) met betrekking tot het gedrag van hun kind op school;
- Een bezinningsperiode met betrekking tot het gedrag;
- Een bezinningsperiode met betrekking tot de te ondernemen vervolgstappen;
- De veiligheid van leerlingen en volwassenen te garanderen.

3.5 Verwijdering

Verwijdering van de leerling wordt toegepast als de betrokken leerling door zijn storend of agressief gedrag de gang van zaken op school dermate verstoort dat anderen (medewerkers en/ of medeleerlingen) daar regelmatig of voortdurend in ernstige mate hinder en bedreiging van ondervinden. Verwijdering kan ook plaatsvinden als de aanwezigheid van de leerling door anderen regelmatig of voortdurend als lichamelijk of psychisch bedreigend ervaren wordt. Als de aanwezigheid van een leerling een te grote belasting betekent voor de schoolorganisatie of als een daad van de leerling als dermate ernstig wordt ervaren (een ontoelaatbaar voorval) dat schorsing niet als voldoende maatregel kan worden gezien, kan tot verwijdering over worden gegaan. Ook bedreigend of agressief gedrag van de ouder(s)/ verzorger(s) van de leerling, waarbij herhaling niet is uitgesloten en waardoor gegronde vrees is ontstaan voor de veiligheid van de leerlingen en/ of medewerkers of voor een ongestoorde voortgang van het onderwijs, kan een reden tot verwijdering zijn. Definitieve verwijdering van een leerling is de meest ingrijpende maatregel die een school kan treffen. Voordat hiertoe besloten wordt, vindt daarom uitgebreid overleg plaats tussen alle betrokkenen. Een leerling die verwijderd is, wordt definitief de toegang tot de school ontzegd. Gezien het feit dat deze maatregel zeer ingrijpend is, zal een besluit tot verwijdering veelal voorafgegaan zijn door één of meerdere schorsingen. Hierbij gelden de volgende voorwaarden volgens artikel 40c WPO:

- Verwijdering is altijd een besluit dat genomen wordt door de directie, na overleg met de betrokken leerkracht, de intern begeleider en eventueel andere betrokkenen.
- Verwijdering van een leerling van school is een beslissing van het bevoegd gezag.
- Voordat men een beslissing neemt, dient het bevoegd gezag de betrokken groepsleiding en de directie te horen. Hiervan wordt een verslag gemaakt wat aan de ouder(s)/verzorger(s) ter kennis wordt gesteld en door de ouder(s)/verzorger(s) voor gezien wordt getekend.
- Indien besloten wordt tot verwijdering worden ouder(s)/ verzorger(s) in een persoonlijk gesprek gehoord en ingelicht. Het verwijderingsbesluit wordt schriftelijk aan de ouder(s)/ verzorger(s) medegedeeld. Hierbij wordt de verwijdering gemotiveerd en wordt melding gemaakt van de inspanningsverplichting van de school gedurende acht weken een andere school of instelling te vinden waar het kind geplaatst kan worden; tevens wordt gerefereerd aan de bezwaarprocedure.
- Het verslag wordt ter kennisgeving opgestuurd naar - De ambtenaar leerplichtzaken - De inspectie onderwijs.
- Het bevoegd gezag informeert of er binnen zes weken een bezwaarschrift ingediend is. Het bevoegd gezag is verplicht de ouder(s)/verzorger(s) te horen over het bezwaarschrift. Het

bevoegd gezag neemt een uiteindelijke beslissing binnen vier weken na ontvangst van het bezwaarschrift.
- De dagtekening van het besluit markeert het begin van een periode van maximaal acht weken waarin aantoonbaar gezocht zal worden naar een andere school of instelling waar de leerling geplaatst kan worden. Gedurende de periode dat er nog geen andere school of instelling bereid is gevonden de leerling te plaatsen, blijft de leerling ingeschreven en geplaatst op onze school. Indien dit noodzakelijk wordt geacht, kan in deze periode het kind één of meerdere malen geschorst worden.
- Indien aantoonbaar gedurende acht weken zonder succes is gezocht naar een school of instelling waarnaar kan worden verwezen, kan tot definitieve verwijdering worden overgegaan.
- Het besluit tot schorsing wordt door het enkele feit van het indienen van een bezwaarschrift niet opgeschort.

Het doel van verwijdering is:

- De veiligheid van leerlingen en volwassenen te waarborgen;
- De schoolorganisatie te behoeden voor overbelasting.

4 Aandachtspunten en tips voor begeleiding van direct betrokkenen

Wat moet je als school doen als er zich een incident heeft voorgedaan waarbij agressie en/ of geweld is gebruikt?

Begeleiding slachtoffer:

- Praat met slachtoffer en verleen hulp.
- Eventueel (externe) hulpverlening inschakelen (Bureau Jeugdzorg, slachtofferhulp)
- Probeer zoveel mogelijk te voorkomen dat het functioneren op school eronder lijdt.
- Maatregelen: dader en slachtoffer kunnen elkaar weer tegenkomen op school. Dit vraagt om maatregelen (roosterwijziging, schorsing, enz.).

Contact met ouder(s)/verzorger(s) van slachtoffer:

- De relatie met de ouder(s)/verzorger(s) van leerlingen die bij geweld betrokken zijn verdient de juiste aandacht en professioneel handelen. Gevolgen van geweld zijn voor de ouders minstens zo ingrijpend als voor hun kinderen.

Tips:

- Laat emoties op het cruciale moment niet van invloed zijn op belangrijke beslissingen.
- Maak afspraken wie contact met de ouder(s)/verzorger(s) onderhoudt.
- Informeer de ouder(s)/verzorger(s) voordat het incident naar buiten komt.
- Houdt ouder(s)/verzorger(s) zo veel mogelijk op de hoogte over wat de school van plan is.
- Probeer fouten te voorkomen, spreek geen vermoedens uit. Communiceer op basis van feiten en oordeel niet.
- Maak afspraken wie op de hoogte gebracht moet worden.
- Zorg dat de juiste mensen geïnformeerd worden.
- Bewaak de privacy van de leerling.
- Voer een gesprek met de opvanger over eventuele verwerking. Is er angst? Is er professionele hulp nodig? Napraten over het incident. Wat waren moeilijke momenten en/of knelpunten?

- Let op signalen van stagneren van de verwerking of teruggang prestaties bij slachtoffer.
- Begeleid zolang het slachtoffer of de opvanger dat nodig vindt.
- Let op prestaties en sociaal gedrag van de dader.
- Voer na vastgestelde tijd een gesprek met de dader (eventueel ouder(s)/ verzorger(s)) om de verhoudingen te normaliseren.
- Neem beleidsmaatregelen om vergelijkbare incidenten te voorkomen (iets meemaken is iets anders dan er iets van leren).

5 Adviezen ter voorkoming van schorsing of verwijdering van een leerling

Wat te doen als een leerling verbaal agressief of handtastelijk tegen je wordt?

- Ga nooit in discussie. Zeg duidelijk dat je wilt dat dit gedrag stopt. Blijf dit herhalen. Zorg voor oogcontact. Humor kan helpen, spot of cynisme niet.
- Blijf rustig. Reageer niet op emotionele, beledigende uitspraken. Bedenk: verbaal geweld is een teken van onmacht. Doe daar dus niet aan mee.
- Ga niet in op dreigementen. Negeer ze en blijf correct. Word niet handtastelijk.
- Gebruik zelf geen fysiek geweld, tenzij uit zelfverdediging. Beheers je. Jij bent de volwassene.
- Laat de leerling zo nodig eerst stoom afblazen. Herhaal daarna rustig wat je wilt en wat je gaat doen.
- In geval van strafmaatregelen: kies zorgvuldig de straf. Zie het als pedagogisch middel, niet als uiting van je frustratie.
- Bereid je voor op de volgende keer dat de leerling weer in de les komt. Hoe reageer je (negeren is ook een optie)?
- Ga na wat je de volgende keer in zo'n situatie misschien anders zou doen. Hoe had je het misschien kunnen voorkomen?
- Vraag je af wat de onderliggende hulpvraag of behoefte geweest kan zijn.
- Geef jezelf een compliment als alles achter de rug is. Lukt dit niet, zoek dan zo snel mogelijk iemand bij wie je kunt afreageren.

Wat te doen als de situatie uit de hand is gelopen?

- Alarmeer zo nodig in de buurt zijnde collega's en vraag om assistentie.
- Bedenk: het is wel bij jou gebeurd, maar niet jouw schuld.
- Isoleer de 'veroorzaker' van de groep. Breng hem/haar onder geleide naar een opvangplek.
- Geef de groep de gelegenheid zich te uiten en rustig te worden.
- Probeer een duidelijk beeld te krijgen van wat er nu precies gebeurd is. Wat was de (angst)prikkel? Check eventueel bij betrokkenen of het klopt.
- Overleg (met collega's; coördinator leerlingenzorg of directie) over te nemen maatregelen. Ga niet impulsief te werk.
- Vertel eventueel de groep ook welke maatregelen zijn genomen en waarom. Ga in op vragen en geef toelichting, maar stel de maatregelen zelf niet ter discussie!
- Ga na wat je een volgende keer in zo'n situatie misschien anders zou doen en waarom. Hoe had je het misschien kunnen voorkomen?

6 Bijlagen

6.1 Bijlage 1 Notitie incident in Parnassys

Standaardopmaak wanneer je notitie aanmaakt:

Datum:

Situatie:

Betrokkenen:

Was er sprake van verbale agressie?
Ja/nee, welke vorm van verbale agressie, tegen wie gericht?

Was er sprake van fysieke agressie?
Ja/nee, welke vorm van fysieke agressie, tegen wie gericht?

Was er sprake van vernieling?
Ja/nee, welke vorm van vernieling, tegen wie gericht?

Analyse van de situatie:
Welke actie/maatregel is er genomen?
Afspraken:

Contact met ouders opgenomen:
Ja/nee

6.2 Bijlage 2: Overzicht incidenten schooljaar

Incidenten schooljaar 20.. - 20..

Naam	Datum	Groep	Incident	Sanctie

Stappen uitdraai ParnasSys:

1. Tab Overzichten
2. Tab Leerlingvolgsysteem
3. Notities
4. Notities Groep
5. Selecteer alle groepen
6. Selecteer huidige schooljaar
7. Tab Volgende
8. Kies Notitiecategorieën “Incidentenregistratie”
9. Kies Varianten “Per leerling”
10. Tab Overzicht ophalen

6.3 Bijlage 3: Stappenplan positieve beïnvloeding gedrag

Hoe spreken wij onze kinderen aan bij grensoverschrijdend gedrag?

We gaan altijd uit van respectvol (groeigericht) taalgebruik.

Een eerste correctie op de volgende wijze is vaak al voldoende

Een kind vertoont bepaald gedrag, je vraagt dichtbij: *Wil je stoppen met……*
Bij vervolg: Je benoemt het gedrag kort: *Ik zie dat je ……., wil je daarmee stoppen*.

Bij herhaald gedrag:

Stap 1: Vertel wat je ziet gebeuren (of hoort*)* ***"Ik zie(hoor), dat ……"***

Stap 2: Vertel wat het met je doet (vanuit je gevoel) en wat dat voor je betekent. ***"Ik vind het heel vervelend, dat je zo doet, want/ omdat/zo ……*** (*stoor je de les, schieten we niet op met opruimen, enz.)"*

Stap 3: Dien een verzoek in. ***"Zou je er mee willen stoppen? En mee willen helpen met/om……*** *(opruimen, klaarzetten, deze som op te lossen, enz.)"*

Bij ja: ***"Fijn, bedankt!"*** (probleem is opgelost)

Bij nee:

Stap 4***: "Is het jouw bedoeling om…..?"*** *("Is het jouw bedoeling dat ik boos op je word?" "Is het jouw bedoeling, dat we niet kunnen opruimen?", "Is het jouw bedoeling de grapjurk uit te hangen?" "Is het jouw bedoeling dat andere kinderen last van jou hebben?"*)

Bij nee: ***"Dan wil ik dat je ermee stopt!"*** (probleem is opgelost) Geef een tip welk gedrag het kind wel kan laten zien.
Bij ja: Geef het kind een minuut bedenktijd en vertel dat wanneer hij/zij doorgaat een adempauze krijgt.

Stap 5: Na een minuut: ***"Is het echt jouw bedoeling dat ……*** (zie voorbeelden boven?)"

Bij ja: **Adempauze** (grote kans dat probleem is afgelopen)
Bij nee: ***Gelukkig, dan reken ik erop dat je nu ……*** (*gewenst gedrag benoemen*)

Stap 6: Een kind zegt dat het niet zijn bedoeling is, maar gaat gewoon verder met het gedrag.

"Ik zie dat je gewoon verder gaat met je gedrag. Ik vraag je nogmaals: ***Waar ben je mee bezig, wil je gewoon doorgaan met vervelend gedrag?***

Bij nee: ***Gelukkig, wat ga je bij jezelf veranderen? Welk gedrag ga je dan nu laten zien?***
Bij ja: ***Dat is heel jammer, dan krijg je een adempauze*** (Het kind moet op een aangewezen plek zitten werken, doet niet met de groep mee)

Leerkracht bespreekt met directeur of ib'er eventueel het vervolg wanneer het gedrag herhaaldelijk plaatsvindt.

6.4 Protocollen diverse gedragingen

Dit document bevat protocollen met betrekking tot de volgende gedragingen:

- Fysieke agressie en intimidatie
- Verbale agressie en intimidatie, ernstige belediging en discriminatie
- Vernieling
- Diefstal
- Seksuele intimidatie
- Ongewenst bezoek in en rond de school

6.4.1 Fysieke agressie

Algemene definitie

Onder fysieke agressie wordt verstaan het uitoefenen van enig feitelijk geweld op het lichaam van een ander. We spreken van pesten wanneer er sprake is van langdurig uitoefenen van geestelijk of lichamelijk geweld door een of meerdere leerlingen tegen een medeleerling of personeelslid. Pesten kan verbaal of fysiek zijn, maar kan ook betekenen dat iemand wordt genegeerd of buitengesloten. Pesten is een fenomeen dat door de school duidelijk moet worden onderkend en herkend. De gevolgen voor het slachtoffer -nu en op latere leeftijd- kunnen desastreus zijn. Dit geldt voor zowel slachtoffer als pester.

Juridische definitie

Eenvoudige mishandeling (art. 300 WvS)
Opzettelijk pijn of letsel veroorzaken (onder opzet valt ook het mogelijkheidsbewustzijn). Onder pijn wordt mede verstaan een min of meer hevig onaangename lichamelijke gewaarwording (bijv. een flinke klap). Aan mishandeling wordt opzettelijke benadeling van de gezondheid gelijkgesteld (bijv. opzettelijk bedorven etenswaren verstrekken).

Zware mishandeling (art. 302 WvS) Idem, met voorbedachten rade (art. 303 WvS)
Het opzettelijk (mogelijkheidsbewustzijn), al dan niet met voorbedachten rade, toebrengen van zwaar lichamelijk letsel. De opzet is gericht op het toebrengen van zwaar letsel (bijv. botbreuken).

Vechterij (art. 306 WvS)
Het opzettelijk deelnemen aan een aanval (initiatief gaat uit van partij) of vechterij (initiatief gaat uit van beide of nog meer partijen) waarin onderscheiden personen zijn gewikkeld (minstens 3)

Openlijke geweldpleging (art. 141 WvS)
Er wordt geweld gepleegd door meer mensen tezamen tegen personen of goederen. Er moeten minimaal twee daders zijn die gezamenlijk (verenigd) het geweld uitoefenen. Bovendien moet het geweld openlijk, onverholen en niet heimelijk zijn, dus plaatsvinden op een plaats waar publiek aanwezig is dan wel doorgaans aanwezig is.

Toelichting

Bedenk dat fysiek geweld veelal dient om een ander naar zijn hand te zetten (te onderwerpen) en daarmee zijn eigen positie te versterken binnen een groep. Het kan een inleiding zijn voor intimidatie (zie verbale agressie). Afgezien van fysieke gevolgen (pijn/letsel) en aantasting van persoonlijke vrijheden komt een slachtoffer vrijwel zeker onder zware psychische druk te staan. Deze vorm van agressie kan dan ook nooit getolereerd worden.

Maatregelen fysieke agressie
Slachtoffers van geweld, zowel leerlingen als schoolpersoneel, zijn vaak bang om melding te doen van dit geweld. Er is angst voor represailles wat isolement tot gevolg kan hebben. Voor een strafrechtelijke aanpak is meestal een aangifte nodig. Een duidelijke stellingname van de school is hier essentieel. Het slachtoffer moet zich gesteund en gesterkt voelen door de schoolleiding die een duidelijk en krachtig signaal af zal moeten geven in de richting van de dader (repressief) en omgeving (preventief). Ondersteuning bij het doen van aangifte is noodzakelijk, evenals het bewegen van getuigen tot het afleggen van een verklaring.

Maatregelen school
Inschatten van de situatie, waarna er een keuze gemaakt wordt over het wel of niet inschakelen van de politie. Indien het uitgeoefende geweld in geval van eenvoudige mishandeling bestaat uit een niet meer dan geringe lichamelijke kracht van enige betekenis, (bijv. klap met vlakke hand op rug) kan de school kiezen zelf op deze gedraging te reageren. Is er sprake van meer dan geringe lichamelijke kracht van enige betekenis (bijv. in elkaar trappen van slachtoffer), letsel, structureel agressief gedrag door een dader of als er sprake is van groepsoptreden dan zal ook de politie moeten worden gewaarschuwd.

Primair, indien er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:
- Toepassen maatregel(en)
- Politie op de hoogte stellen (in de vorm van een melding)

Secundair, indien er sprake is van een aangifte:
- Ouders van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie.
- Alle relevante informatie i.v.m. feiten en personen doorgeven aan de politie (evt. d.m.v. inzage in incidentregistratie).
- Het slachtoffer wordt ondersteund bij het doen van aangifte.

Maatregelen politie
- De zaak wordt in onderzoek genomen in overleg met Openbaar Ministerie.
- Tegen de verdachte kan proces-verbaal worden opgemaakt (gezien het ernstige karakter van deze delicten is HALT-verwijzing niet mogelijk, met uitzondering van vernieling of openlijk geweld tegen goederen).
- Ouders dader en slachtoffer informeren.

Maatregelen OM
- Het proces-verbaal wordt afgedaan middels een aanbod taakstraf via de Officier van Justitie, dit kan in de vorm van een werkstraf, leerstraf, begeleiding en vergoeding van de schade aan de benadeelde (laatste alleen bij jongeren van 14 jaar en ouder) of een combinatie. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert het OM over invulling van de straf.
- Bij recidive of een ernstige vorm van agressief geweld wordt het proces-verbaal door het OM voorgelegd aan de Kinderrechter. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert het OM en de rechter over de invulling van de straf.
- De aangever kan indien hij/zij dit wenst over het verloop van de zaak geïnformeerd worden.

Hulpmogelijkheden
- Huisarts

- Advies- en Meldpunt kindermishandeling
- Bureau Slachtofferhulp
- Bureau Jeugdzorg
- GGD
- Politie

6.4.2 Verbale agressie

Algemene definitie

Onder verbale agressie wordt verstaan het verbaal, zowel schriftelijk als digitaal (telefoon en internet) bedreigen, discrimineren, intimideren, ernstig beledigen of uitschelden van een persoon.
We spreken over pesten wanneer één of meerdere leerlingen langdurig verbaal of fysiek geweld uitoefenen tegen een medeleerling. Pesten kan verbaal, non-verbaal of fysiek zijn. De school treft maatregelen ter voorkoming en bestrijding van pesten. Het fenomeen pesten dient in een zo vroeg mogelijk stadium herkend te worden. De gevolgen voor het slachtoffer, maar ook voor de pester kunnen (ook op latere leeftijd) desastreus zijn.

Juridische definitie

Bedreiging met (art. 285 WvS):

- Openlijk geweld met verenigde krachten tegen personen of goederen
- Enig misdrijf waardoor de algemene veiligheid van personen in gevaar wordt gebracht
- Verkrachting
- Feitelijke aanranding van de eerbaarheid
- Enig misdrijf tegen het leven gericht
- Gijzeling
- Mishandeling
- Brandstichting

Intimidatie (art. 284 WvS)

- Een ander door geweld of enige andere feitelijkheid of door bedreiging met geweld of enige andere feitelijkheid, gericht hetzij tegen die ander hetzij tegen derden, wederrechtelijk dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden.
- Een ander door bedreiging met smaad of smaadschrift dwingen iets te doen, niet te doen of te dulden.

Smaad en laster (art. 261 WvS)
Opzettelijk iemands eer of goede naam aanranden door tenlastelegging van een bepaald feit met het kennelijke doel om daaraan ruchtbaarheid te geven, ook schriftelijk (smaadschrift) indien verspreid of openlijk tentoongesteld.

Eenvoudige belediging (art. 266 WvS)
Elke opzettelijke belediging die niet het karakter van smaad of smaadschrift draagt hetzij in het openbaar mondeling, bij geschrift of afbeelding aangedaan, hetzij in zijn tegenwoordigheid mondeling of door feitelijkheden, hetzij door een toegezonden of aangeboden geschrift of afbeelding aangedaan.

Discriminatie (art.137c t/m f WvS)
Het opzettelijk uitlaten over een groep mensen wegens hun ras, godsdienst of seksuele geaardheid, ook schriftelijk.

Toelichting

Wanneer verbaal geweld niet gepaard gaat met enige feitelijkheid (dus moeilijk aantoonbaar of aanwijsbaar is) en er geen sprake is van een structureel karakter, treft de school zelf maatregelen.
Let op: verbale agressie is heel moeilijk bewijsbaar. Anderen, die het gehoord hebben, kunnen in dit geval een getuigenverklaring afleggen. Daarom verdient het aanbeveling dat de school dit zelf aanpakt. De politiecontactpersoon kan voor advies worden benaderd. Gaat het verbaal geweld wel gepaard met enige feitelijkheid die de bedreiging of intimidatie kracht bijzet, dan zal ook de politie moeten worden gewaarschuwd. Dit geldt ook als er sprake is van herhaling of structureel karakter.
Bedreiging en/of intimidatie dienen vaak om een ander naar zijn hand te zetten of zijn wil op te leggen en daarmee zijn eigen positie te versterken binnen een groep. Afgezien van de aantasting van de persoonlijke vrijheden van het slachtoffer komt deze vrijwel zeker onder zware psychische druk te staan. Deze vorm van agressie kan dan ook nooit getolereerd worden.

Maatregelen verbale agressie

Slachtoffers van verbaal geweld zijn veelal bang om melding te doen van dit geweld. Angst voor represailles houdt hen tegen wat kan zorgen voor isolement en uitval in het onderwijs. Voor strafrechtelijke aanpak is vaak een aangifte nodig. Een duidelijke stellingname van de school is hier essentieel. Het slachtoffer moet zich gesteund en gesterkt voelen door de schoolleiding die een duidelijk en krachtig signaal af zal moeten geven in de richting van de dader (repressief) en aan de omgeving (preventief). Ondersteuning bij het doen van aangifte is noodzakelijk evenals het bewegen van getuigen tot het afleggen van een verklaring.

Maatregelen school

Ten aanzien van pesten heeft de school een preventieve aanpak, voornamelijk gericht op leerlingen.
De steungroep aanpak is een curatieve aanpak waarin er met alle betrokkenen (slachtoffer, pester, medeleerlingen, ouders en personeel) gesproken wordt over hun bijdrage bij het voorkomen en bestrijden van pesterijen. De steungroep aanpak wordt uitgevoerd door twee leden van het KiVa-team. Indien deze gesprekken uiteindelijk niets opleveren komen maatregelen in beeld. Zie voor meer uitleg hierover omgangsprotocol ODB de Branink.docx
Wanneer het om een strafrechtelijke aanpak gaat, zijn leerling, ouders en/of school van mening dat de situatie van dien aard moet zijn dat inschakeling van de politie (op basis van feitelijkheid) kan bijdragen aan het welbevinden van het slachtoffer en/of het doen stoppen van de pesterijen c.q. verbale agressie.

Primair, indien er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:

- Toepassen maatregelen.
- Als het gaat om gedrag waarvan we het vermoeden hebben dat het uit onmacht komt dan wordt er ook een ondersteuningsteam opgesteld. Hierin heeft het samenwerkingsverband en waar nodig ook andere disciplines zitting. Dit wordt altijd met toestemming van ouders opgezet (zie het Schoolondersteuningsprofiel).
- Eventueel de politie op de hoogte stellen of om advies vragen.

Secundair, indien er sprake is van een in de toelichting genoemde situatie:

- Ouders van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie. Alle relevante informatie in verband met feiten en personen doorgeven aan de politie (evt. d.m.v. inzage in incidentregistratie).

- Het slachtoffer wordt ondersteund bij het doen van aangifte.

Maatregelen politie

- Tegen verdachte kan proces-verbaal worden opgemaakt (gezien het ernstige karakter van deze delicten is HALT-verwijzing niet mogelijk).
- Ouders van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.

Maatregelen OM

- Het proces-verbaal wordt afgedaan middels een verwijzing naar Halt.
- Bij recidive of een ernstige vorm van verbale agressie wordt het proces-verbaal afgedaan middels een aanbod taakstraf via de Officier van Justitie, dit kan in de vorm van een werkstraf, leerstraf, begeleiding en vergoeding van de schade aan de benadeelde (laatste bij 14 jaar en ouder) of een combinatie. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert het Om over invulling van de straf.
- Bij veelvuldige recidive wordt het proces-verbaal door het OM voorgelegd aan de Kinderrechter. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert het OM en de rechter over de invulling van de straf.
- De aangever kan indien hij/ zij dit wenst over het verloop van de zaak geïnformeerd worden.

Hulpmogelijkheden

- Huisarts
- Advies- en Meldpunt kindermishandeling
- Bureau Slachtofferhulp
- Meldpunt discriminatie
- Bureau Jeugdzorg
- GGD
- Politie

6.4.3 Vernieling

Algemene definitie

Vernieling, vandalisme.

Juridische definitie

Vernieling (art. 350 WvS)

Het opzettelijk en wederrechtelijk vernielen, beschadigen, onbruikbaar maken of wegmaken van een goed dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort. De dader moet dus de opzet (mogelijkheidsbewustzijn) hebben om genoemde vernieling te plegen en daarbij moet hij dat wederrechtelijk, dus zonder toestemming/instemming van de eigenaar, doen. Ook graffiti valt onder de werking van deze definitie. Immers: het herstellen van de schade brengt zodanige inspanning en kosten met zich mee dat van beschadiging kan worden gesproken.

Openlijke geweldpleging (art. 141 WvS)

Het openlijk en met verenigde krachten geweld plegen tegen personen en goederen. Er moeten minimaal twee daders zijn die gezamenlijk (verenigd) het geweld uitoefenen. Bovendien moet het geweld openlijk, onverholen en niet heimelijk zijn, dus plaatsvinden op een plaats waar publiek aanwezig is dan wel doorgaans aanwezig is.

Baldadigheid (art. 424 Sr. WvS)
Hij die op of aan de openbare weg of op enige voor het publiek toegankelijke plaats tegen personen of goederen enige baldadigheid pleegt waardoor gevaar of nadeel kan worden teweeggebracht, wordt, als schuldig aan straatschenderij, gestraft met een boete van de eerste categorie.

Toelichting
Vernieling is het gericht stukmaken van iets, een uiting van disrespect voor andermans eigendom.
Vaak komt het voort uit een (algemeen) gevoel van onvrede met zijn eigen positie (afgunst, boosheid, verveling) hetgeen zich dan uit in vernielen. Zeker als de vernieling zich richt op een specifiek (bewust gekozen) slachtoffer zal aandacht aan de achtergronden van de vernieling moeten worden besteed om herhaling of verergering van maatregelen tegen het slachtoffer te voorkomen.
Van baldadigheid of straatschenderij is sprake wanneer de vernieling niet gericht plaatsvindt, maar meer als ongewild gevolg van een actie. Voorbeelden hiervan zijn onder ander schade door sneeuwballen gooien of het omtrappen van vuilcontainers. Wanneer sprake is van eenvoudige vernieling met niet meer dan geringe schade, waarbij schadevergoeding of schadeherstel kan worden bereikt, treedt de school op als bemiddelaar met betrekking tot de schaderegeling. Het doel hierbij is dat de partijen (gedupeerde(n) en dader(s)) de zaak onderling regelen. De school heeft daarin geen taak om te schade te regelen. Wel treft de school zelf maatregelen tegen het ongewenste gedrag.
Indien het gaat om een vernieling van meer dan geringe omvang of schade, er sprake is van herhaling of groepsdelict of als schadevergoeding/ schadeherstel niet kan worden bereikt, zal ook de politie in kennis worden gesteld.

Maatregelen vernieling

Maatregelen school
Inschatten van de situatie en daarmee keuze bepalen wel of niet politie in te schakelen (zie toelichting).

Primair, indien er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:
- Toepassen maatregelen
- Bemiddeling in schadevergoeding of schadeherstel door de dader
- Eventueel politie op de hoogte stellen of om advies vragen.

Secundair, indien er sprake is van:
- Een vernieling met meer dan geringe schade
- Vernieling door een groep leerlingen
- Getoonde onwilligheid met betrekking tot schadeherstel/ schadevergoeding.
- Ouders van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie.
- Bemiddelen in schadevergoeding door ouders/verzorgers dader.
- Alle relevante informatie in verband met feiten en personen doorgeven aan de politie (evt. d.m.v. inzage in incidentregistratie).
- Het slachtoffer ondersteunen en stimuleren bij het doen van aangifte.

Maatregelen politie
- Tegen de verdachte kan proces-verbaal worden opgemaakt.
- Indien aan de criteria wordt voldaan wordt de verdachte naar HALT verwezen.

- Ouders dader en slachtoffer informeren.
- In schadevergoeding tussen (ouders) dader en slachtoffer wordt bemiddeld.

Maatregelen OM
- Het proces-verbaal wordt afgedaan middels een verwijzing naar Halt.
- Bij recidive of een ernstige vorm van vernieling wordt het proces-verbaal afgedaan middels een aanbod taakstraf via de Officier van Justitie, dit kan in de vorm van een werkstraf, leerstraf,
- Begeleiding en vergoeding van de schade aan de benadeelde (laatste alleen bij jongeren van 14 jaar en ouder) of een combinatie. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert het OM over invulling van de straf.
- Bij veelvuldige recidive wordt het proces-verbaal door het OM voorgelegd aan de Kinderrechter. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert het OM en de rechter over de invulling van de straf.
- De aangever kan indien hij/ zij dit wenst over het verloop van de zaak geïnformeerd worden.

Hulpmogelijkheden
- Huisarts
- Bureau Slachtofferhulp
- Bureau Jeugdzorg
- GGD
- Politie

6.4.4 Diefstal
Algemene definitie
Stelen, roven.

Juridische definitie
Eenvoudige diefstal (art. 310 WvS)
Enig goed, dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort wegnemen met het oog merk het wederrechtelijk toe te eigenen. Het doel van het wegnemen moet de toe-eigening zijn; om er als heer en meester over te gaan beschikken. Als een goed wordt gestolen met de bedoeling om het te verkopen, blijft het diefstal. Immers, er wordt dan gehandeld alsof er als heer en meester over beschikt wordt.

Gekwalificeerde diefstal (art. 311 WvS)
− idem 310 Sr, bij gelegenheid van brand, ontploffing;
− idem 310 Sr, gepleegd door twee of meer verenigde personen;
− idem 310 Sr, indien de dader zich de toegang tot de plaats van het misdrijf heeft verschaft of het weg te nemen goed onder zijn bereik heeft gebracht door middel van braak, verbreking of inklimming, van valse sleutels, van een valse order of vals kostuum.

Diefstal met geweld (art. 312 WvS)
Idem 310/311 Sr, indien voorafgegaan door, vergezeld van of gevolgd door geweld of bedreiging met geweld tegen personen, gepleegd met het oogmerk om de diefstal voor te bereiden of gemakkelijk te maken, of om bij betrapping op heterdaad de vlucht mogelijk te maken van zichzelf of andere deelnemers aan het misdrijf hetzij het bezit van het gestolen goed te verzekeren.

Afpersing (art. 317 WvS)
Met het doel zichzelf of een ander te bevoordelen, iemand door geweld of bedreiging met geweld dwingen tot het afgeven van enig goed dat geheel of ten dele aan diegene of een derde toebehoort.

Afdreiging (art. 318 WvS)
Idem 317 Sr, met dien verstande dat het dreigmiddel geen geweld is maar smaad, smaadschrift of openbaring van een geheim.

Handel en heling (art. 416 en 417 bis WvS)
Opzet- dan wel schuldheling: het kopen, krijgen of voor handen hebben van gestolen of illegale goederen, bijv. het te koop aanbieden of kopen van bromfietsonderdelen, autoradio's, vuurwerk, kleding, cd's e.d. waarvan vermoed kan worden dat die goederen gestolen of illegaal te koop worden aangeboden.

Toelichting
Ingeval van een incidentele kleine diefstal, waarbij geen kwalificaties als bedoeld in 311/312/317/318 Sr voorkomen en waarbij de schadevergoeding of teruggave van het gestolen goed kan worden bereikt, treft de school zelf maatregelen. Indien het gaat om herhaling of om een goed met meer dan geringe waarde of indien wordt voldaan aan een van de kwalificaties genoemd in de artikelen 311/312/317/318 Sr., dan wel als schadevergoeding of teruggave niet mogelijk is, dan zal de school naast de te nemen schoolmaatregelen ook de politie in kennis stellen.

Maatregelen diefstal

Maatregelen school
Inschatten van de situatie en daarmee keuze bepalen wel of niet politie in te schakelen (zie toelichting).

Primair, indien er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:
- Toepassen maatregelen.
- Bemiddeling in teruggave of schadevergoeding gestolen goed.

Secundair, indien er sprake is van een in de toelichting genoemde situatie
- Ouders van minderjarige dader(s) en slachtoffer(s) informeren.
- De politie in kennis stellen wanneer sprake is van feiten die in de toelichting zijn omschreven en die overeenkomen met de juridische definitie.
- Alle relevante informatie in verband met feiten en personen doorgeven aan de politie (evt. d.m.v. inzage in incidentregistratie).
- Het slachtoffer ondersteunen en stimuleren bij het doen van aangifte.

Maatregelen politie
- Tegen de verdachte kan proces-verbaal worden opgemaakt.
- Indien aan criteria voldaan wordt, verwijzen van de verdachte naar HALT.
- Bemiddeling bij teruggave of schadevergoeding gestolen goed.
- Ouders dader en slachtoffer informeren.

Maatregelen OM
- Het proces-verbaal wordt afgedaan middels een verwijzing naar Halt.

- Bij recidive of een ernstige vorm van diefstal wordt het proces-verbaal afgedaan middels een aanbod taakstraf via de Officier van Justitie, dit kan in de vorm van een werkstraf, leerstraf, begeleiding en vergoeding van de schade aan de benadeelde (laatste alleen bij jongeren van 14 jaar en ouder) of een combinatie. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert het OM over invulling van de straf.
- Bij veelvuldige recidive wordt het proces-verbaal door het OM voorgelegd aan de Kinderrechter. De Raad voor de Kinderbescherming adviseert het OM en de rechter over de invulling van de straf.
- De aangever kan indien hij/zij dit wenst over het verloop van de zaak geïnformeerd worden.

Hulpmogelijkheden
- Advies- en Meldpunt kindermishandeling
- Bureau Slachtofferhulp
- Bureau Jeugdzorg
- GGD
- Politie

6.4.5 Seksuele intimidatie

Algemene definitie

Hiervan is sprake indien iemand wordt geconfronteerd met ongewenste seksueel getinte aandacht in de vorm van verbaal, fysiek of non-verbaal gedrag dat door degene die hiermee geconfronteerd wordt als onaangenaam wordt ervaren. Het gaat hierbij om gedrag dat plaatsvindt binnen of in samenhang met de onderwijssituatie en kan zowel opzettelijk als onopzettelijk zijn.
Wanneer er sprake is van seksueel misbruik door een medewerker van de school gaat het om een zedenmisdrijf. Bij een zedenmisdrijf geldt een aangifte- en meldplicht. Deze wettelijke aangifte en meldplicht is beperkt tot seksueel misbruik van leerlingen die op het moment van het misbruik jonger zijn dan achttien jaar.

Toelichting

Scholen zijn verplicht een veilig leer- en werkklimaat te creëren voor leerlingen en personeelsleden.
Seksuele intimidatie komt op alle schooltypes voor. De seksuele intimidatie is vaak een kwestie van machtsverschil tussen leraren en leerlingen, tussen mannen en vrouwen. Seksuele intimidatie kan zich bij verschillende partijen in de schoolsituatie voordoen:
- Leerling – leerling
- Personeel – leerling
- Leerling – personeel
- Personeel – personeel (deze categorie wordt in dit protocol buiten beschouwing gelaten).
- Ouder-personeel (deze categorie wordt in dit protocol buiten beschouwing gelaten).
- Personeel-ouder (deze categorie wordt in dit protocol buiten beschouwing gelaten).

Het ondergaan van seksuele intimidatie heeft vaak nadelige gevolgen voor betrokkene. Voor leerlingen kan dit een aanleiding zijn een ander vak te kiezen of van school te gaan. Schoolverzuim en slechte leerprestaties kunnen het gevolg zijn. Ook kunnen zij later psychische en/of emotionele schade ondervinden. Seksuele intimidatie kan een heel scala van fysieke handelingen omvatten zoals: knuffelen, zoenen, op schoot nemen, handtastelijkheden, weg versperren, tegenaan gaan staan, moedwillig botsen. Seksuele intimidatie kan zich echter ook in verbale vorm manifesteren zoals: iemand op een bepaalde manier aanspreken, seksueel getinte opmerkingen, dubbelzinnigheden, seksueel getinte grappen, schuine moppen, stoere verhalen rond seksuele prestaties, opmerkingen

over uiterlijk en kleding, vragen naar seksuele ervaringen, uitnodigingen met bijbedoelingen, afspraakjes willen maken, uitnodiging tot seksueel contact, bedreigingen.
Tevens kan de intimidatie ook in de vorm van non-verbaal gedrag geuit worden zoals: staren, gluren, lonken, knipogen, in kleding gluren, seksueel getinte cadeautjes. Alleen degene die last heeft van seksuele intimidatie kan een klacht indienen, al dan niet met hulp van de contactpersoon in de school of via de vertrouwenspersoon bij de klachtencommissie of het bevoegd gezag.

Meldplicht seksueel misbruik en seksuele intimidatie
De meldplicht is vastgelegd in de 'Regeling Seksueel misbruik en Seksuele intimidatie in het onderwijs', een uitgave van het Ministerie OCenW, september 1999. Kort samengevat: wanneer een personeelslid seksueel misbruik pleegt jegens een leerling of als hiervan vermoedens bestaan, zijn schoolbesturen verplicht om direct contact op te nemen met de vertrouwensinspecteur. Als uit overleg met de vertrouwensinspecteur blijkt dat er sprake is van een redelijk vermoeden dat dit misbruik heeft plaatsgevonden, dan dient het bestuur daarvan onmiddellijk aangifte te doen.
Personeelsleden zijn wettelijk verplicht het schoolbestuur direct te informeren wanneer zij op de hoogte zijn van seksueel misbruik of seksuele intimidatie van een leerling of personeelslid.

Maatregelen seksuele intimidatie

Maatregelen school
- De contactpersoon van de school schat in of de vertrouwenspersoon moet worden ingeschakeld.
- Er is een contactpersoon op iedere locatie aangesteld. Hij/zij is eerste aanspreekpunt bij vragen of klachten. De aanwezigheid van een contactpersoon is bekend gemaakt bij schoolpersoneel, leerlingen en ouders/verzorgers.
- De scholen hebben een interne en een externe vertrouwenspersoon aangesteld.
- Indien sprake van seksuele intimidatie worden bij minderjarigen altijd de ouders/verzorgers van het slachtoffer, na overleg met de vertrouwenspersoon, en de aangeklaagde op de hoogte gesteld.
- Door de school wordt aan het schoolpersoneel, leerlingen en ouders/ verzorgers via de school- en personeelsgids informatie verschaft over hoe op school wordt omgegaan met seksuele intimidatie, welke mogelijkheden er zijn om een klacht in te dienen. Tevens zet de school zich in om preventieve activiteiten en maatregelen uit te voeren.

Maatregelen politie
- Indien door het slachtoffer officieel een klacht wordt ingediend bij de politie kan hier de procedure in gang worden gezet. Deze procedure gaat via de politie, Openbaar Ministerie en de rechtbank.

Maatregelen OM
- Afhankelijk van de ernst van het feit, wordt het proces-verbaal afgedaan middels een aanbod taakstraf via de Officier van Justitie dan wel middels het aanbrengen van de zaak bij de Kinderrechter/ Meervoudige kamer.
- De aangever kan indien hij/ zij dit wenst over het verloop van de zaak geïnformeerd worden.

Hulpmogelijkheden
- Huisarts
- Advies- en Meldpunt kindermishandeling

- Bureau Slachtofferhulp
- Bureau Jeugdzorg
- GGD
- Politie

6.4.6 Ongewenst bezoek in en rond de school

Algemene definitie

Bij ongewenst bezoek kan bijvoorbeeld gedacht worden aan personen in of rond de school:

- Met criminele activiteiten (dealen, heling);
- Leerlingen van andere scholen die problemen veroorzaken;
- Die komen om iemand te intimideren/mishandelen, bijvoorbeeld ouders die verhaal komen halen bij leerlingen, personeel, directie.

Juridische definitie

Zich bevinden op verboden grond (artikel 461 WvS).

Hij die, zonder daartoe gerechtigd te zijn, zich op eens anders grond waarvan de toegang op een voor hem blijkbare wijze door de rechthebbende is verboden, bevindt of daar vee laat lopen, wordt gestraft met een geldboete van de eerste categorie.

Lokaalvredebreuk (artikel 139 WvS)

- Hij die in een voor de openbare dienst bestemd lokaal wederrechtelijk binnendringt, of, wederrechtelijk aldaar vertoevende, zich niet op de vordering van de bevoegde ambtenaar aanstonds verwijdert, wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste drie maanden of een geldboete van de tweede categorie.
- Hij die zich de toegang heeft verschaft door middel van braak of inklimming, van valse sleutels, van een valse order of een vals kostuum, of die zonder voorkennis van de bevoegde ambtenaar en anders dan ten gevolge van vergissing binnengekomen, aldaar wordt aangetroffen in de voor de nachtrust bestemde tijd, wordt geacht te zijn binnengedrongen.
- Indien hij bedreigingen uit of zich bedient van middelen geschikt om vrees aan te jagen, wordt hij gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of een geldboete van de derde categorie.
- De in het eerste en derde lid bepaalde gevangenisstraffen kunnen met een derde worden verhoogd, indien twee of meer verenigde personen het misdrijf plegen.

Toelichting

Bovenstaande wordt als bedreigend of erg onprettig ervaren. Zeker als daadwerkelijk sprake is van bedreigingen of als er fysiek of verbaal geweld wordt gebruikt heeft dit een negatief effect op het veiligheidsgevoel in en rond de school.

Wanneer de persoon in kwestie ondanks deze waarschuwing toch terugkomt, dan heeft elke burger in Nederland het recht om een verdachte op heterdaad aan te houden. De directie kan dit recht dus gebruiken om jongeren, ouders of andere lieden aan te spreken als zij ondanks waarschuwingen toch zonder toestemming de school of het schoolplein betreden. Hetzelfde geldt in geval van lokaalvredebreuk.

Maatregelen ongewenst bezoek in en rond de school

Maatregelen onderwijsinstelling

Inschatten van de situatie en daarmee keuze bepalen wel of niet de politie in te schakelen.

Primair, indien er sprake is van een situatie die de school zelf afhandelt:

- Personeel van de school kan mensen wegsturen die en rond de school lopen en daar niets te zoeken hebben wegsturen en een waarschuwing geven.
- Personeel van de school kan ouders/verzorgers van verdachte jongere informeren en verzoeken om het ongewenste gedrag te doen stoppen.
- De directie van de school kan, wanneer de problemen aanhouden, als tweede stap een schriftelijk toegangsverbod uitreiken.

Secundair, indien er sprake is van betreding gebouw of terrein ondanks toegangsverbod:

- De school kan dan betreffende persoon aanhouden (zorg voor getuigen) en de politie bellen. (Let op: aanhouding is niet hetzelfde als vasthouden of opsluiting. Betreffende persoon zou dat namelijk: kunnen aanmerken als 'gijzeling' of wederrechtelijke vrijheidsberoving.)
- Bij herhaling of toename (kwalitatief en/of kwantitatief) van de problematiek dan kan de school de politie bellen.

Maatregelen politie

- Tegen de verdachte kan proces-verbaal worden opgemaakt.
- Ouders/verzorgers verdachte jongere informeren en verzoeken om het ongewenste gedrag te doen stoppen

Hulpmogelijkheden

- Advies- en Meldpunt kindermishandeling
- Bureau Slachtofferhulp
- Bureau Jeugdzorg
- Politie